

**Reactie van de Regionale Regulators op de aanpassing van C8-01/ C8-02
en het modelcontract DNB-FSP voor de producten "R3" en "SDR"**

van 11 oktober 2016

1. Context

Synergrid maakte op 12 augustus 2016, per mail, het volgende over aan de Regionale Regulators:

- het ontwerp van gewijzigd contract DNB-FSP voor R3/SDR¹,
- het ontwerp van gewijzigde technische voorschriften C8/01 en C8/02
- de reactie van de stakeholders en het consultatieverslag omtrent deze documenten, voortvloeiend uit de door Synergrid georganiseerde openbare consultatie die liep van 24 juni tot 29 juli 2016. Drie stakeholders (2 belangenorganisaties, 1 FSP) namen hieraan deel.

Op de meeting van FORBEG WG-Elektriciteit van 7 september 2016 lichtte Synergrid de resultaten van de consultatie toe aan de regulators. Er werd beslist om een **gemeenschappelijke reactie** van alle Regionale Regulators op te stellen.

2. Reglementair kader

2.1. In Vlaanderen

Op 28 maart 2016 werd een **nieuwe versie** van het Technisch Reglement voor het Elektriciteit Distributienet (TRDE) van kracht. Deze nieuwe versie bevat het volgende artikel:

Artikel IV.5.4.1 Ondersteunende diensten

§1 Een elektriciteitsdistributienetgebruiker aangesloten op een elektriciteitsdistributienet en voorzien van een meetinrichting die het verbruiksprofiel registreert, of een door hem aangestelde partij, kan ondersteunende diensten aanbieden aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de transmissienetbeheerder.

§2 De elektriciteitsdistributienetbeheerder stelt de technische specificaties op voor de ondersteunende diensten die hij wenst te verkrijgen en legt die ter goedkeuring voor aan de VREG.

§3 De diensten aangeboden aan de transmissienetbeheerder voldoen aan de desbetreffende bepalingen van het Technisch Reglement Transmissie.

§4 De elektriciteitsdistributienetbeheerder kan enkel zijn veto stellen voor de levering van de ondersteunende diensten indien door de levering ervan de operationele veiligheid van zijn elektriciteitsdistributienet in het gedrang komt, in welk geval hij dit motiveert.

§5 Op verzoek bezorgt de elektriciteitsdistributienetbeheerder de leverancier van deze diensten die een contract heeft met de netgebruiker of indien van toepassing, zijn tussenpersoon die een contract heeft met deze netgebruiker, de nodige meetgegevens,

¹ Tertiaire Reserve/Strategic Demand Reserve.

conform de bepalingen die van toepassing zijn op het ter beschikking stellen van gegevens aan de toegangshouder.

*§6 De leverancier van deze diensten die een contract heeft met de netgebruiker of indien van toepassing, zijn tussenpersoon die een contract heeft met deze netgebruiker, **sluit een overeenkomst met de elektriciteitsdistributienetbeheerder**. Deze overeenkomst bepaalt onder meer:*

- *De procedure die de elektriciteitsdistributienetbeheerder toepast op de **kwalificatie** van het toegangspunt;*
- *De **informatie** die de dienstenleverancier ter beschikking moet stellen van elektriciteitsdistributienetbeheerder voor **de netanalyse en na de levering van de diensten**;*
- *De wijze waarop de elektriciteitsdistributienetbeheerder de **meetgegevens** zal overmaken;*
- *de respectievelijke **aansprakelijkheden**.*

§7 De elektriciteitsdistributienetbeheerder verleent aan de transmissienetbeheerder de nodige bijstand bij de controle op de beschikbaarheid en de levering van de ondersteunende diensten aan de transmissienetbeheerder.

Dit artikel is de rechtsgrond voor het sluiten van een overeenkomst tussen de leverancier van de ondersteunende dienst (hierna 'dienstverlener van flexibiliteit of FSP') en de elektriciteitsdistributienetbeheerder.

De VREG benadrukt dat hij deze overeenkomst niet moet goedkeuren², maar dat de netbeheerder deze moet voorleggen "**ter kennis en commentaar**". De VREG maakt zijn commentaar over via dit advies.

Specifiek voor Vlaanderen wil de VREG ook verwijzen naar zijn commentaar van december 2015, op de wijziging van het aansluitingscontract ([ADV-2015-09](#)).

Het aansluitingscontract zal een verwijzing bevatten naar C8/01.

Meer bepaald bepaalt het nieuwe aansluitingscontract (dat nog niet gelanceerd is) het volgende (eigen vetschrift):

Elke DNG of zijn gemandateerde, die zich laat aansturen door Externe Signalen in het kader van Commerciële Flexibiliteit, heeft de verplichting dit te melden aan de DNB via **een procedure vastgelegd in een technisch voorschrift** (waarbij technisch voorschrift begrepen wordt in de zin van het TRDE Hoofdstuk I.3).

Deze meldingsplicht is enkel van toepassing als de kenmerken en/of doel van de aansturing valt onder het **toepassingsgebied** van de beschikbare technische voorschriften.

² Enkel het aansluitingscontract en het toegangscontract van de distributienetbeheerder moeten goedgekeurd worden door de VREG. Alle andere modelcontracten moeten worden voorgelegd ter kennis en commentaar (zie art. I.3.1.2 TRDE).

De DNG of zijn gemandateerde moet het van toepassing zijnde **technisch voorschrift naleven**.

Op het moment van opmaak van deze Algemene Voorwaarden betreft dit het Synergrid Voorschrift C8/01. Indien er wetgeving in werking treedt met nadere bepalingen rond aansturing door Externe Signalen, zal de DNB deze technische voorschriften zo snel mogelijk aanpassen (met inachtneming van de termijnen vastgelegd in het TRDE) opdat ze conform zijn met de wetgeving.

Het technisch voorschrift C8/01 is thans van toepassing op alle “commerciële flexibiliteit geactiveerd via externe signalen op verzoek van Elia”. In praktijk handelt het (momenteel) enkel over de Elia-producten R3 en SDR³ en over netgebruikers die voldoen aan een aantal voorwaarden (vb. aangesloten op een spanningsniveau ≥ 1 kV). Indien C8/01 gewijzigd wordt, dan ligt het technisch voorschrift opnieuw voor.

Maar de VREG wil de DNB's verzoeken om, indien er geen wijzingen zijn aan C8/01, maar:

- andere Elia productcategorieën, zoals bijvoorbeeld secundaire reserve, ook opengesteld zouden worden voor deelname van distributienetgebruikers, of
- of er nieuwe technologieën zouden worden toegestaan zoals bijvoorbeeld opslagtechnologieën;

om dan een motivering voor te leggen waarom C8/01 niet moet gewijzigd worden, eventueel op basis van een raadpleging van de stakeholders, ondanks dat deze wijzigingen misschien wel al vallen onder de scope “commerciële flexibiliteit geactiveerd via externe signalen op verzoek van Elia”. Dit is voornamelijk omdat de VREG wil nagaan of de (nieuwe) DNG's & FSP's voldoende op de hoogte zijn van de C8/01 en de impact ervan, aangezien deze wijzigingen niet beschreven zullen staan in het aansluitingscontract zelf.

2.2. In Wallonië

La CWaPE rappelle que le cadre légal wallon ne donne à ce jour à la CWaPE aucun pouvoir d'approbation ou d'avis concernant les documents C8-01, C8-02 et le contrat DSO-FSP. En ce sens, les observations formulées par la CWaPE dans le présent document doivent être interprétées comme des recommandations.

2.3. In Brussel

BRUGEL n'a pas la compétence⁴ pour approuver le projet de contrat FSP/GRD. Seul le Gouvernement⁵ peut approuver, les contrats cités dans le règlement technique, via l'approbation du nouveau règlement technique.

³ De C8/01 is niet van toepassing op primaire reserve (R1), en is expliciet uitgesloten van de scope van C8/01. De reden hiervoor is te vinden in de specifieke, technische karakteristieken van R1. Voor meer informatie en motivering verwijzen we naar [ADV-2016-05](#), beschikbaar op de website van de VREG en het consultatieverslag over de publieke raadpleging van het contract FSP-DNB R1 op de website van Synergrid.

⁴ Cf. art. 30bis, § 2 de l'ordonnance Électricité : aucun libellé de mission ne recouvre une telle demande d'approbation. BRUGEL n'a pas la vocation d'élaborer des contrats entre les différentes parties du marché mais seulement de contrôler que ces contrats respectent l'esprit et la lettre des textes réglementaires en vigueur.

⁵ Le Gouvernement approuve le Règlement technique (Arrêté du 13.07.06) où Synergrid est désigné (art. 2, § 2) et où certaines de ses « prescriptions techniques » sont citées comme étant d'application (art. 43, 53 § 1er, 62 et 63).

Toutefois, étant donné que les produits de flexibilité concernés par les documents soumis pour approbation sont des projets destinés à gérer l'équilibre des réseaux d'électricité, BRUGEL continue à inciter les différentes parties impliquées à trouver un accord sur des documents équilibrés en termes de droits et devoirs entre les différentes parties et respectueux de la réglementation en vigueur.

BRUGEL n'exprimera, toutefois, pas d'approbation pour ce type de documents conformément à la réglementation en vigueur.

2.4. Conclusie

Onafhankelijk van de nuances in de bestaande reglementeringen tussen de regio's, willen de Regionale regulatoren zich gemeenschappelijk uitspreken en zijn zij voorstander van hetgeen volgt. We spreken dan ook over "Regionale Regulators", indien er een gemeenschappelijk standpunt is of we vernoemen de aparte naam van de regulatoren als het om een individueel standpunt gaat.

3. C8/01: Network Flexibility Study voor de deelname van DNG's aan flexibiliteitsproducten

3.1. Algemene opmerking: gebruik van groene en rode zones

De Regionale Regulators zijn in het algemeen tevreden met deze herziening van het technische voorschrift C8/01, omdat de procedure en administratie eenvoudiger worden, alsook dat er uitgegaan wordt dat alle zones groen zijn als basispositie en dat er slechts ingegrepen moet worden met tijdelijke beperkingen op flexibiliteit als de kans op een operationeel probleem zich daadwerkelijk kan voordoen. Het concept van groene en rode zones wordt ook reeds toegepast bij netbeheerders op gekoppelde netten.

Verschillende stakeholders gaven de algemene opmerking dat het nuttig zou zijn voor een goede voorbereiding van de FSP om transparantie te kunnen geven over de rode zones en indien mogelijk deze proactief te delen. De DNB's antwoorden dat zij dit begrijpen, maar dat dit momenteel nog niet aan de orde is, omdat alle zones groen zijn. De Regionale Regulators wensen te benadrukken dat zij transparantie voor de FSP's belangrijk vinden en dat zij wensen verder op de hoogte gehouden te worden over het overleg van Synergrid hieromtrent om dit mogelijk te maken.

3.2. Opmerkingen omtrent § 5.1: Resultaat van de NFS-studie

3.2.1 Coherentie FR-NL

Eerst en vooral willen we aandacht vragen voor de coherentie tussen de FR-versie en de NL-versie van het artikel. Zo ontbreken bijvoorbeeld in de FR-versie de woorden “zal dit principe om de 12 maanden toegepast worden” die op lijn 171 in de NL-versie wel aanwezig zijn.

3.2.2 Interpretatie van punt b, punt d en de tabel

Verder denken we dat er verschillende interpretaties mogelijk zijn van de paragraaf en de bijhorende tabel, vooral van het punt b (lijnen in de NLversie 162 -176) hieronder weergegeven:

“Wanneer een groene zone rood wordt als gevolg van een nieuwe NFS analyse,

- De zone wordt rood vanaf de eerste dag van de maand na de maand van de NFS studie. Deze datum (1 januari, 1 april, 1 juli of 1 oktober) wordt hierna “spildatum van de rode zone” genoemd.
- Voor de kwalificaties die in deze zone reeds toegekend werden: deze blijven geldig gedurende 12 maanden na de eerste spildatum van de rode zone.
- Voor de aansluitingspunten waarvoor een nieuwe kwalificatieaanvraag werd ingediend: enkel deze punten kunnen mogelijks een voorwaarde opgelegd krijgen door de beperking van het net die tijdens de NFS studie vastgesteld werd. In functie van het risico van overschrijding van de operationele veiligheid, zal de DNB beperkingen opleggen aan het gebruik van de flexibiliteit.
- Vanaf dit moment, en zolang de zone rood is, zal dit principe om de 12 maanden toegepast worden: indien een nieuwe kwalificatieaanvraag wordt ingediend in de rode zone tijdens deze periode, zal de DNB genoodzaakt zijn om beperkingen op te leggen voor het gebruik van de flexibiliteit van deze nieuwe aanvraag. Deze beperkingen zullen opnieuw geëvalueerd worden en mogelijks aangepast worden op de spildatum van de rode zone voor alle reeds gekwalificeerde of aangevraagde aansluitingspunten. “

Les régulateurs régionaux comprennent qu’il y a une contradiction entre le texte du point 5.1., notamment le passage suivant « *De zone wordt rood vanaf de eerste dag van de maand na de maand van de NFS studie. Deze datum (1 januari, 1 april, 1 juli of 1 oktober) wordt hierna “spildatum van de rode zone” genoemd* “ et le texte suivant repris dans le scénario 4 du tableau

“Geen enkele invloed tot de volgende spildatum van de rode zone. Vanaf deze datum en elk jaar op dezelfde datum, indien de beperking verbonden is aan het flexibilitetsvolume, wordt dit volume verdeeld over alle flexibele aansluitingspunten (reeds gekwalificeerd op die een kwalificatieaanvraag in deze zone hebben ingediend) volgens het advanced prorata principe tussen alle aansluitingspunten die betrokken zijn door de beperking. “

De tekst in de paragraaf b kan men dus begrijpen (**interpretatie 1**) als dat een **nieuwe NFS-studie sowieso elk trimester plaatsvindt** met de bijhorende gevolgen:

- À partir de la date pivot, les qualifications existantes bénéficient des mêmes conditions qu'avant, et ce durant 12 mois;
- Durant cette période, les nouvelles demandes de qualification sont susceptibles de faire l'objet de limites d'exploitation;
- Au terme de la durée de 12 mois (et non « tot de volgende spildatum »), la capacité disponible est partagée entre les qualifications existantes selon une règle "advanced prorata".

Of men kan het interpreteren dat de **NFS-studie enkel plaatsvindt, als er een aanvraag wordt ingediend door een netgebruiker (interpretatie 2)**. In het geval van interpretatie 2 is er een belangrijke opmerking te maken: Indien de zone rood is en dat zo blijft voor 12 maanden vanaf de spildatum, en ook al komt er een nieuwe aanvraag, er wordt geen nieuwe NFS-studie gemaakt en dan zou elke nieuwe aanvraag moeten wachten, ook al zijn deze 12 maanden nog niet verstreken. In het geval van interpretatie 2 vinden de Regionale Regulators dit niet aanvaardbaar. Elke nieuwe aanvraag heeft recht op een nieuwe NFS-studie (per trimester). Het kan zijn dat de situatie verandert door externe factoren, waardoor nieuwe flexibiliteit wel zonder beperkingen kan uitgevoerd worden, ook al is de periode korter dan 12 maanden. In het geval van interpretatie 1 stelt deze problematiek zich uiteraard veel minder. De Regionale Regulators willen Synergrid dat ook vragen om dit te verduidelijken.

Ook afhankelijk van interpretatie 1 of interpretatie 2, is de passage in de lijnen 180-181 (versie NL), zijnde de impact in welke tijdspanne de DNB de DNG en/of de FSP op de hoogte zal brengen, indien de zone weer groen geworden is, als de FSP geen nieuwe aanvraag had ingediend, maar de zone groen is geworden door de NFS-studie van een andere aanvraag (interpretatie 2). In interpretatie 1 zijn de modaliteiten van art. 5.2 van toepassing. In ieder geval lijkt ons belangrijk om een duidelijke beschrijving (termijn, modaliteiten van Art. 5.2) te hebben van hoe de aansluitpunten, waarvan de kleur van de zone verandert, maar die niet bij de aanvrager behoren, op de hoogte worden gebracht.

3.2.3 Interpretatie van "beperkingen"

Verder denken we dat de "beperkingen" waarnaar referentie wordt gemaakt in de paragraaf (bijvoorbeeld in de lijnen 163-176 versie NL) best duidelijker gespecificeerd worden. De Regionale Regulators vinden het belangrijk de nadruk erop te leggen dat het gaat om **tijdelijke limieten** en dat er meer wordt gespecificeerd wat dat mogelijks kan inhouden, bijvoorbeeld door te verwijzen naar de technische bijlagen.

3.2.5 Opmerking over rode zones en de tabel

Les régulateurs régionaux estiment que les régulateurs concernés doivent être tenus informés des zones qualifiées « rouges » et des restrictions imposées à l'utilisation de la flexibilité dans ces zones; Le scénario 4 (i.e. couleur initiale : rouge ; couleur après nouvelle NFS : rouge) n'est pas, selon les régulateurs régionaux parfaitement clair, notamment en ce qui concerne les conséquences sur les qualifications existantes.

3.3. Enkel van toepassing op Vlaanderen

Verschillende stakeholders en Synergrid gaven aan dat er een regelgevend kader ontbreekt voor de toepassing van C8/01 en dat er verschillende issues zijn (zoals de opmerking dat het enkel wordt toegepast voor ondersteunende diensten voor de TNB). De VREG is zich hiervan bewust en wil ook verwijzen naar het advies dat hij heeft uitgebracht over flexibiliteit op het MS-/HS-elektriciteitsdistributienet⁶. De VREG beoogt de in dat advies opgenomen visie over het stellen van tijdelijke limieten aan flexibiliteit omwille van operationele veiligheidsredenen, en de voorwaarden hiervoor, te implementeren in het TRDE waaromtrent momenteel een herzieningsprocedure lopende is. Hierdoor zal er een breder debat gevoerd kunnen worden, maar is het wel mogelijk dat er na de inwerkingtreding van het nieuwe TRDE sommige zaken nog zullen moeten worden aangepast in het technische voorschrift.

4. C8/02: Algemene modaliteiten voor de plaatsing en het beheer van specifieke meters in het kader van de producten R3 en SDR

4.1. Algemene positie

De Regionale Regulators willen voor hun algemene visie omtrent dit document verwijzen naar "Reactie van de Regionale Regulators op aanpassing C8-01/C8-02/Contract FSP-DSO in het kader van R3 DP 2016 & SDR 15-16 (22.07.2015)".⁷ Tot op heden beschikken de Regionale Regulators over geen enkel(e), nieuw(e) element(en) om de positie te herzien die daar werd uitgedrukt. Synergrid heeft het document C8-02 niet substantieel gewijzigd tegenover de vorige, becommentarieerde versie en bijgevolg kunnen de Regionale Regulators niet akkoord gaan met het document C8/02 dat voorligt, indien er geen rekening wordt gehouden met de opmerkingen.

4.2. Enkel van toepassing op Brussel

Dans l'article 4, §4.1 (lignes 77 de la version FR qui fait référence à la mention en bas de page), Brugel propose de modifier la mention en base de page en rajoutant la phrase suivante : « *Pour les clients déjà détenteurs de leur propre compteurs, le GRD peut proposer un transfert de propriété moyennant juste compensation* »

4.3. Enkel van toepassing op Vlaanderen

Verschillende stakeholders en Synergrid gaven aan dat er een regelgevend kader ontbreekt voor de toepassing van specifieke meters en dat er verschillende issues zijn. De VREG is zich hiervan bewust en wil ook verwijzen naar het advies dat hij heeft uitgebracht over flexibiliteit op het MS-

⁶ ADV-2016-01: <http://www.vreg.be/nl/document/adv-2016-01>

⁷ Ter informatie van de stakeholders werd een uittreksel uit deze reactie bijgevoegd, aangezien deze niet publiek beschikbaar is.

/HS- elektriciteitsdistributienet⁸. De VREG beoogt dit onderwerp mee te nemen in de herziening van het TRDE die momenteel lopende is. Hierdoor zal er een breder debat gevoerd kunnen worden.

5. Contract FSP-DNB R3/SDR

5.1. Opmerking omtrent de verwijzing naar C8/02

De CWaPE en VREG willen opmerken dat zolang er geen regelgevend kader rond flexibiliteit is dat zich uitspreekt over specifieke meters/submeters en metingen bij flexibiliteit, dat **het volledig aan de Flexibility Requestor Party (FRP) is om te bepalen** welke meetgegevens hij nodig heeft en aan welke vereisten deze specifieke meters die deze meetgegevens meten moeten voldoen. In dit geval is de FRP de TNB en valt het dus aan TNB om te bepalen **in zijn contract met de FSP** aan welke meetvoorwaarden moet voldaan zijn. Het contract DNB-FSP kan enkel bepalingen verschaffen, in het geval de FSP de meetgegevens of de meter van de DNB wenst te gebruiken. Dit wordt ook zo gemeld in Art. IV.5.4.1 van het TRDE:

*§6 De leverancier van deze diensten die een contract heeft met de netgebruiker of indien van toepassing, zijn tussenpersoon die een contract heeft met deze netgebruiker, **sluit een overeenkomst met de elektriciteitsdistributienetbeheerder**. Deze overeenkomst bepaalt onder meer [...]*

- *De wijze waarop de elektriciteitsdistributienetbeheerder de **meetgegevens** zal overmaken;*

De formulering in artikel 6 in het contract FSP-DNB waar wordt verwezen naar C8/02 is gezien vanuit deze context correct, omdat het handelt over de wijze waarop de meetgegevens worden overgemaakt, **in het geval dat** de FSP een specifieke meter van de DNB gebruikt.

Echter de bepaling in Artikel 3 (Lijn 165-167) omtrent meters is een beperkende bepaling die daar vanuit deze context echter niet thuis hoort, want zonder regelgevend kader is het is niet aan de DNB om bepaalde zaken omtrent meters te verbieden (zoals het plaatsen van een meter door een derde partij). Dat komt toe aan de FRP en hoort dus niet thuis in een contract FSP-DNB, maar **in het contract FSP-FRP (zijnde hier de TNB)**. De CWaPE en VREG bevelen aan er dan ook op aan **deze bepaling te schrappen of minstens de verwijzing naar C8/02** (Submetering door de DNB: algemene modaliteiten in het kader van het product R3 DP 2016) **aan te passen**, aangezien C8/02 in de huidige context enkel kan gezien worden als de technische voorwaarden van meters **als** deze door de DNB wordt geïnstalleerd en uitgebaat, maar **niet als een verplichting om dit te doen**. Die verplichting kan enkel van de FRP komen. Artikel 3 Lijn 165-167 in de NL-versie:

Het toegangspunt tot flexibiliteit is geïdentificeerd ofwel door de hoofdmeter (AMR) van de DNB, ofwel door een specifieke meter geplaatst en beheerd volgens de modaliteiten beschreven **in het document C8-02 van Synergriid, contract tussen de FSP en de FRP (zijnde hier de TNB);**

⁸ ADV-2016-01: <http://www.vreg.be/nl/document/adv-2016-01>

5.2. Opmerking omtrent artikel 3: deelname van LS-klienten

A l'article 3 du contrat (ligne 145 de la version FR), les régulateurs régionaux proposent que Synegrid mentionne directement dans le titre du document que ce contrat concerne les clients HT/MT. Une réflexion plus globale devra être menée avec les régulateurs pour traiter du cas des clients BT une fois que ceux-ci pourront être concernés par les produits R3DP et SDR.

De Regionale Regulators begrijpen dat een stakeholder had gevraagd om deze zin te verwijderen gezien dit ook wordt vermeld in C8/01, maar de Regionale Regulators zijn van mening dat dit een zeer belangrijke aanpassing zou zijn van de scope met een nog niet geanalyseerde impact om ook LS-klienten te laten deelnemen, daarom zijn zij voorstander om de titel aan te passen en bijgevolg het contract te herzien indien dit zou veranderen.

5.3. Opmerkingen omtrent artikel 4.1

In artikel 4.1 worden er een aantal bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de relatie tussen de FSP en de DNG:

“De FSP erkent uitdrukkelijk dat het feit om een toegangspunt tot flexibiliteit in een pool op te nemen, de verplichting met zich meebrengt minstens

- *Effectief een flexibiliteitsovereenkomst met de betrokken DNG onderschreven te hebben dat verenigbaar is met het aansluitingscontract DNG-DNB en met de kwalificatie van het aansluitingspunt afgeleverd door de DNB ;*
- *De DNG ervan op de hoogte te hebben gebracht dat hij via zijn facturatie de eventuele financiële gevolgen van de activering van de flexibiliteit (bijvoorbeeld : nieuwe afnameplek ten gevolge van de recuperatie van de afgeschakelde energie, eventuele degradatie van de cos phi, ...), desgevallend zal dragen, op basis van de (gereguleerde) tarieven voor de distributie van elektriciteit. “*

Een stakeholder maakt terecht de opmerking dat deze niet thuishoren in een contract tussen de FSP en de DNB.

Vanuit juridisch standpunt moeten de Regionale Regulators de stakeholder gelijk geven dat het de DNB niet aanbelangt welke afspraken de FSP al dan niet maakt met derden, zoals de DNG⁹.

Wat betreft de tweede bullet: de Regionale Regulators begrijpen de bezorgdheid van Synegrid, die wenst dat de DNG op de hoogte is van de mogelijke impact van deelname aan flexibiliteit. Deze bezorgdheid is juridisch echter niet correct vertaald. Het contract FSP-DNB is voor deze 'waarschuwing' niet het juiste instrument. Een gericht informeren¹⁰ door de DNB naar de geïmpacteerde DNG's zou beter geplaatst zijn.

Wat de eerste bullet betreft (plicht tot sluiten contact FSP-DNG), begrijpt de VREG dat dit voortspuit uit de bezorgdheid dat het niet de bedoeling kan zijn om capaciteit te reserveren voor

⁹ Zie ook onze eerdere adviezen over het contract DNB-FSP.

¹⁰ Volgens het informatiekanal die het meest geschikt wordt geacht door de DNB: website, brief, e-mail, ...

flexibiliteit die niet aangesproken wordt, of waaromtrent er geen akkoord is met de DNG, zeker aangezien het contract geen einddatum bevat.

Opnieuw is het contract DNB-FSP hiervoor niet het juiste instrument, maar moet dit opgenomen worden als een deel van de rechten en plichten van de FSP in het TRDE. Aangezien er nog geen hogere regelgeving is, kan de VREG begrijpen dat Synergrid deze bepaling opneemt. Dit kan echter enkel gezien worden als een **tijdelijke bepaling, die vervalt zodra de hogere regelgeving in werking treedt**. Bijgevolg stelt de VREG de volgende herformulering voor van Artikel 4.1:

“De FSP erkent uitdrukkelijk dat het feit om een toegangspunt tot flexibiliteit in een pool op te nemen, de verplichting met zich meebrengt minstens

- *Effectief een flexibiliteitsovereenkomst met de betrokken DNG onderschreven te hebben dat verenigbaar is met het aansluitingscontract DNG-DNB en met de kwalificatie van het aansluitingspunt afgeleverd door de DNB ;*

Dit artikel is een tijdelijke bepaling, die vervalt de dag waarop er hieromtrent hogere regelgeving in werking treedt.”

- ~~*De DNG ervan op de hoogte te hebben gebracht dat hij via zijn facturatie de eventuele financiële gevolgen van de activering van de flexibiliteit (bijvoorbeeld : nieuwe afnameplek ten gevolge van de recuperatie van de afgeschakelde energie, eventuele degradatie van de cos phi, ...), desgevallend zal dragen, op basis van de (gereguleerde) tarieven voor de distributie van elektriciteit.”*~~

5.4. Opmerking omtrent artikel 12

Dans l'article 12 du contrat (lignes 383-386 de la version FR), les régulateurs régionaux souhaitent rétablir, dans ce paragraphe, un équilibre entre les GRD et les FSP. En effet, le FSP a toujours besoin de ce contrat pour participer aux produits d'ELIA. Le GRD ne devrait donc pas unilatéralement mettre fin à ce contrat juste en respectant le préavis de 6 mois. Les régulateurs régionaux proposent donc de reformuler ce paragraphe comme suit :

« Le FSP peut mettre fin au présent contrat, moyennant un préavis de 3 mois, notifié par lettre recommandée. Le GRD peut mettre fin au contrat pour des justes motifs moyennant un préavis de 06 mois ».

5.5. Andere opmerkingen

Nr.	Paragraaf/Regel	Regulator	Versie	Opmerking
1	Contract FSP-DNB Art. 4.1 Regel 178-179	Brugel	FR	Pour mieux informer le client, il serait utile de reformuler le début de la phase comme suit : « informe de manière claire et suffisante l'URD... ».
2	Contract FSP-DNB Art. 4.2 Regel 186-188	Brugel	FR	Pour plus de clarté, il serait utile de bien distinguer la phase de création de pool et sa modification. Tel que exprimé, le paragraphe affirme que d'abord le pool est vide mais sa constitution vient après ajout d'un point d'accès.
3	Contract FSP-DNB Art. 4.3 Regel 216-221	VREG	NL	In C8-01 worden de overgangsmaatregelen beschreven, als de zone van groen naar rood zou veranderen. Volgens de huidige formulering van de paragraaf zou men dit kunnen interpreteren alsof enkel de tijdslimiet waarin de DNB moet communiceren van toepassing is en de andere bepalingen (bijvoorbeeld de periode van 12 maanden) niet van kracht zijn, terwijl wel degelijk de volledige C8-01 van toepassing is voor het contract. Het lijkt dan ook wenselijk om de paragraaf te herformuleren: <i>“In het geval van het optreden van een beperking op het net van de [DNB], waardoor de kwalificatie van een aansluitingspunt verwijderd of beperkt zou moeten worden, verbindt [DNB/xxx] zich ertoe de wijziging van de kwalificatie aan dit aansluitingspunt aan de FSP te communiceren binnen de tijdslimiet volgens de modaliteiten en overgangsbepalingen voorzien in de C8/01. Deze omvatten, maar zijn niet beperkt tot o.a. de tijdslimiet waarin de DNB communiceert, de periode waarin de voorgaande kwalificatie van kracht blijft (zijnde 12 maanden),.... De [GRD/xxx] zal deze wijziging ten gronde motiveren. De FSP zal desgevallend de betrokken pool wijzigen volgens de procedure beschreven hierboven.</i>

Nr.	Paragraaf/Regel	Regulator	Versie	Opmerking
4	Contract FSP-DNB Art6 Regel 318	VREG/ CWaPE	NL	We verwijzen naar een opmerking die we maakten in de reactie van de Regionale Regulators op het contract FSP-DNB R1, die ook hier van toepassing is: "Gemotiveerde weigering" moet aangepast worden naar "gegronde weigering". Voor de motivatie verwijzen we naar ADV-2016-05.
	Contract FSP-DNB Bijlage 3	VREG	NL	Een stakeholder haalde aan of het niet efficiënter was, indien Elia de DNB op de hoogte zou brengen van de activatie van flexibiliteit in plaats van de FSP. Synergrid gaf aan begrip te hebben voor efficiëntie van datastromen, maar dat zij het toch belangrijk vinden om rechtstreeks op de hoogte gebracht te worden. De VREG begrijpt deze redenering van Synergrid, maar wil Synergrid vragen om de FSP's toe te laten de DNB's op dezelfde manier op de hoogte stellen als dat zij Elia op de hoogte te stellen (indien de FSP dit zou verkiezen). Bijgevolgd suggereert de VREG de volgende aanpassing van bijlage 3: <i>"In excel, csv vorm of op de manier waarop de FSP de informatie aan de TNB bezorgt, aan te leveren"</i>
	Contract FSP-DNB (Algemeen)	VREG	NL	De VREG gaat akkoord met de opmerkingen van Brugel & CWaPE en wenst dat deze ook worden meegenomen in de NL versie.

Bijlage: Uittreksel Reactie van de Regionale Regulators op aanpassing C8-02 in het kader van R3 DP 2016 & SDR 15-16 (22.07.2015)

De Regionale Regulators zijn van mening dat de hoofdmeter op het toegangspunt, die geplaatst en beheerd wordt door de distributienetbeheerders, dé referentie is en blijft voor de marktwerking. Sommige markspelers vinden het echter wenselijk en noodzakelijk dat een deel van de binneninstallatie ook gemeten wordt met een submeter om de activatie, de beschikbaarheid en het reboundeffect te kunnen controleren van de flexibiliteit in het kader van het R3DP-product.

La CWaPE considère que, dans un contexte non régulé et compte tenu de leur expertise et de leur implication dans le processus, les GRD peuvent proposer un service de placement d'un submeter « all inclusive » ceci, pour autant que cette activité ne soit pas supportée par le tarif régulé – le GRD aura donc à le facturer à un tarif (commercial).

In Vlaanderen is er reeds een aanzet van een wettelijk kader voor ondersteunende diensten opgenomen in het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit. In het kader van de meting van decentrale productie heeft de VREG ook reeds een precedent gecreëerd door de productiemeter (submeter) van productie-installaties met een vermogen groter dan 10 kVA verplicht te laten plaatsen door de distributienetbeheerders.

De VREG en de CWaPE zijn van oordeel dat in het geval van meting van flexibiliteit de "plaatsing" van (sub)meetinrichting wel door derden kan verzorgd worden. Dit moet echter onder toezicht van- en gecontroleerd worden door de distributienetbeheerder. Vooral bij het uitlezen van de meetgegevens stellen er zich praktische problemen voor zowel de netbeheerders als de FSP's. Beide partijen moeten namelijk toegang hebben tot de meterdata in "nearly real time" en interoperabiliteit is in de meterwereld nog in ontwikkeling. Als er reeds submeters geplaatst zijn, of als de FSP is gestandaardiseerd op een wel bepaald product voor zijn metering om de meetgegevens te kunnen lezen en aggregeren, moet het mogelijk zijn om te werken met deze apparatuur op voorwaarde dat ze beantwoordt aan de bepalingen uit de technische reglementen. Gezien ook de DNB voor eigen netbeheer en als databeheerder de meetgegevens moet kunnen uitlezen, is het om kostenefficiënte reden enkel haalbaar dat de distributienetbeheerder: of een vervangingsmeter levert of een datalogger die aangesloten wordt op de bestaande meters. De kost voor de aankoop van een meter of (een) datalogger(s) voor de netbeheerders zijn slechts een fractie van de kost die de netbeheerder zou spenderen om de meetapparatuur van de FSP of de netgebruiker te integreren in zijn AMR systeem. Daarbij is er geen enkele garantie dat het uitlezen van deze apparatuur ook zou lukken.

En revanche, les VREG et CWaPE pensent que le placement d'un submeter par un autre acteur que le GRD ne peut être interdit par le GRD. En effet, cette interdiction serait critiquable eu égard aux aspects de la concurrence; elle pourrait constituer un frein à l'innovation et au marché en général; elle reviendrait à créer un monopole de fait là où ce n'est pas indispensable au bon fonctionnement du marché.

Le VREG et la CWaPE pensent aussi que la raison pour laquelle il fait du sens que le GRD se lance dans une activité non régulée telle que le sous-comptage est que le marché n'est pas encore assez développé et qu'une demande spécifique à court terme est formulée. Dès que le marché du sous-comptage montrera un niveau de concurrence suffisant, il conviendra pour le GRD d'envisager la possibilité de se retirer de cette activité ou, au minimum, de la confier à une filiale distincte.

Par contre, les régulateurs régionaux ensemble reconnaissent la nécessité de préciser les critères techniques auxquels le matériel à placer devra satisfaire de manière intrinsèque ; il importe de rappeler les classes de précision conformes aux prescriptions des règlements techniques auxquels les compteurs devront répondre afin de servir de base au comptage des flux qui feront l'objet de transactions commerciales. Il semble également souhaitable que les conditions techniques de placement et d'utilisation d'un submeter soient également encadrées afin de respecter un certain nombre de critères qualitatifs nécessaires à un bon fonctionnement du marché. Toutes ces conditions peuvent, le cas échéant et à l'instar d'autres prescriptions existantes déjà en vigueur, faire l'objet d'une prescription technique éditée dans le cadre de Synergrid permettant une application harmonisée dans les différentes régions.

Na overleg **komen de Regionale Regulators tot de volgende standpunten :**

- Om het voorgestelde C8-02 document niet goed te keuren als algemene technische voorschriften;
- De verplichte plaatsing van submeters door de DNB's te vervangen in het raam van een Synergrid document door de volgende bepalingen:
 1. **Submeters** die gebruikt worden voor het controleren van flexibiliteitsdiensten in het kader van R3DP 2016 en SDR **moeten voldoen aan de bepalingen van de regionale Technische Reglementen met betrekking tot:**
 - a. Nauwkeurigheidsklasse
 - b. Communicatievereisten
 - c. Plaatsing- & Onderhoudsbepalingen
 2. **Mogelijke submeteroplossingen (niet van toepassing voor Brussel voor b & c)**
 - a. Levering, plaatsing en de onderhoud van de meter door de DNB zelf aan een tarief waarvan de bedragen en praktische modaliteiten van toepassing later zullen gedefinieerd worden;
 - b. Levering van de meter door de DNB, plaatsing en onderhoud van de meetinrichting door een derde partij, volgens de voorschriften van de DNB en de bepalingen van de technische reglementen;
 - c. Levering van Data Logger door de DNB aan te sluiten op de meter van derde partij die voldoet aan voorschriften van de distributienetbeheerders; plaatsing en onderhoud van de submeter door een derde partij, volgens de voorschriften van de DNB en de bepalingen van de technische reglementen;
 - d. (Niet van toepassing op Brussel, enkel op Wallonië en Vlaanderen): Levering, plaatsing en onderhoud van de submeetinrichting door een derde partij met een IT-oplossing aan te sluiten op de meetinrichting van derde partij, alles volgens de voorschriften van de DNB en de bepalingen van de technische reglementen;

3. Verzegeling en controle:

- a. Het keuren van de meetinrichting (check overzetverhoudingen van meettransformatoren en of voldaan aan de bepalingen van het TRDE) kan uitgevoerd worden door de DNB of door een erkende keuringsinstantie.
 - b. Elke meetinrichting (ook die van derde partijen) moet verzegeld en onder toezicht geplaatst worden van de betrokken DNB.
- En l'absence de cadre légale régissant le rôle éventuel du GRD, il est également demandé dans le cadre Synergrid d'établir et de mettre à disposition sur son site internet, une liste de matériel agréé et/ou de règles techniques spécifiques à respecter par les acteurs du marché qui souhaitent (faire) placer et entretenir un submeter par un autre acteur que leur GRD. Dans un premier temps et vu l'urgence, il est très probable que cette liste comprenne essentiellement du matériel identique à celui que les GRD utilisent. Il doit être possible d'étendre progressivement cette liste, à tout matériel qui, à la demande de tiers et à l'issue d'une procédure de reconnaissance dont les modalités restent à définir, attesterait rencontrer intrinsèquement des qualités équivalentes et une entière compatibilité ; cette prescription devrait également définir les conditions encadrant, préalablement à la mise en service de ces installations de comptage, les vérifications à mener afin de s'assurer que les installations visées remplissent bien les conditions définies en termes de caractéristiques techniques mais également en termes de placement et de localisation par rapport aux circuits électriques mis à disposition dans le cadre de la R3DP ;
 - Permettre aux GRD de proposer ce service de placement et de gestion aux URD ou FSP qui poseraient le libre choix de passer par les services de celui-ci pour ces prestations ;
 - En tout état de cause, pour autant que cela découle de dispositions contractuelles liant le GRD à Elia d'une part, et le FSP à Elia d'autre part, laisser le rôle de relève, de validation des mesures, de transfert des données et autres services de data, aux mains des GRD, rôle qui leur est généralement dévolu dans le marché.